



*An Coiste um Fhorbairt
An Cathaoirleach*

25.1.2024

An tUasal Johan Van Overtveldt
Cathaoirleach
An Coiste um Buiséid
AN BHRUISÉIL

Ábhar: Tuairim ar na Treoirlínte do Bhuiséad 2025 - Roinn III (2023/2220(BUI))

A Uasail Van Overtveldt, a chara,

Faoin nós imeachta thuasluaite, iarradh ar an gCoiste um Fhorbairt tuairim a chur faoi bhráid do choiste. Ag an gcrúinniú a bhí aige an 28 Samhain 2023, chinn an coiste an tuairim a sheoladh i bhfoirm litreach.

Rinne an Coiste um Fhorbairt breithniú ar an ábhar ag an gcrúinniú a bhí aige an 24 Eanáir 2024. Ag an gcrúinniú sin¹, chinn sé a iarraidh ar an gCoiste um Buiséid, na moltaí seo a leanas a ionchorprú ina thairiscint i gcomhair rúin.

Mise, le meas,

Tomas Tobé

¹ Seo a leanas na daoine a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach: Pierrette Herzberger-Fofana (an chéad Leas-Chathaoirleach), Mercedes Bresso (an dara Leas-Chathaoirleach), Stéphane Bijoux (an tríú Leas-Chathaoirleach), Erik Marquardt (an ceathrú Leas-Chathaoirleach), Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras (le haghaidh Christian Sagartz de bhun Riail 209(7)), Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok and Carlos Zorrinho.

MOLTAÍ

Iarmhairtí ó athbhreithniú CAI ar bhuiséad an Aontais 2025

1. ag athdhearbhú a hiarrata acmhainní a thabhairt don Aontas lena n-áiritheofar a ábharthacht i gcomhthéacs geopholaitiúil atá ag éirí níos casta agus a uailmhianta a bheith ag teacht lena ghealltanais dhomhanda a eascraíonn as an gComhdhearcaidh Eorpach maidir le Forbairt, as na SDGanna agus as spriocanna Chomhaontú Pháras;
2. á chur in iúl gur cúis bhuartha di, dá bhrí sin, go mbeidh buiséad 2025 mar thoradh ar chur chuige na mBallstát maidir leis an athbhreithniú ar CAI mar a leagtar amach i mbosca caibidlíochta CAI a thíolaic Uachtarán na Comhairle Eorpaí an 15 Nollaig 2023 nach gceadófar don Aontas a thionchar dearfach ar an leibhéal domhanda a chosaint, a thionchar geopholaitiúil a mhéadú, freagairt d'ionchais na dtíortha comhpháirtíochta agus a stádas mar chomhghuaillí iontaofa sa chomhar um fhorbairt a threisiú ná freastal ar na riachtanais dhaonnúla nach bhfacthas a leithéid riamh ar fud an domhain; á chur in iúl gur cúis mhór inní di go mbeidh athdháileadh ó línte buiséid lena gcothaítear comhar leis an Domhan Theas mar thoradh ar athbhreithniú den sórt sin; á athdhearbhú gur cúis inní di nach bhfuil an tionchar agus an infheictheacht chéanna ag an Aontas mar gheall ar thairiscintí malartacha arna ndéanamh ag an tSín agus ag an Rúis;
3. á mheabhrú go bhfuil an Pharlaimint ag moladh go comhsheasmhach go mbeadh acmhainneacht leordhóthanach AE ann chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán thromchúiseacha dhomhanda agus go bhfuil buiséad níos airde á iarraidh go comhsheasmhach aici do ghníomhaíocht sheachtrach faoi Cheannteideal 6 'An Chomharsanach agus an Domhan' agus go gcuireann an rún uaithi an 12 Nollaig 2023 maidir le cur chun feidhme na hIonstraime um Chomharsanacht, Forbairt agus Comhar Idirnáisiúnta — An Eoraip Dhomhanda (NDICI-GE) i bhfios go láidir nár cheart, i gcás ar bith, go ndéanfaí cistí NDICI-GE a chiorrú ná a ath-leithdháileadh idir na cláir théamacha agus gheografacha fhadtéarmacha mar thoradh ar athbhreithniú meántearma 2024 ar CAI; á chur i bhfios go luaitear i Rialachán NDICI-GE, i.a., 'nár cheart na himchlúdaigh airgeadais atá beartaithe do chláir gheografacha Chomharsanacht na hAfraice agus na hAfraice Fo-Shaháraí a mhéadú ach amháin, i bhfianaise na tosaíochta ar leith a thugann an tAontas do na réigiúin sin';
4. ag meabhrú an ghealltanais pholaitiúil a bhaineann le buiséadú an Chiste Eorpaigh Forbraíochta - ó thaobh solúbthachta, intuarthachta agus tabhairt anonn de - agus á chur in iúl gur cúis bhuartha di go ndéanfar é a bhréagnú trí na hath-implonnuithe i measc línte buiséid mar a bheartaítear le cur chuige na Comhairle maidir leis an athbhreithniú ar CAI;
5. ag meabhrú an ghealltanais a thug an tAontas agus na Ballstáit a ODA a mhéadú go 0.7 % den ollioncam náisiúnta faoi 2030 agus á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit é a urramú i mbuiséad 2025 agus in athbhreithniú CAI; ag tabhairt dá haire gur gheall na Ballstáit a tháinig isteach san Aontas tar éis 2002 go ndéanfaidís a ndícheall ODA/OIN a dtíre a mhéadú go 0.33 %; á chur in iúl gur geal léi na hiarrachtaí atá déanta go dtí seo ag na Ballstáit sin agus ag Ballstáit eile a gcaiteachas ar ODA a mhéadú de réir a chéile; ag moladh dóibh leanúint orthu ar an mbealach sin;

6. ag meabhrú na sprice maidir le caiteachas bithéagsúlachta de 10 % do na blianta 2026 agus 2027 agus na sprice 30 % a chaitheamh ar an aeráid sa CAI reatha chomh maith leis an ngá atá ann a ghealltanais airgeadais dhomhanda faoi chreat na Náisiún Aontaithe agus na gealltanais don Chiste Cailleanais agus Damáiste a chomhlíonadh;
7. ag athdhearbhú an ghealltanais a leagtar amach in ICFCI-An Eoraip Dhomhanda maidir le haghaidh a thabhairt ar na bunchúiseanna atá leis an imirce neamhrialta agus leis an easáitiú éigeantach; á chur in iúl go bhfuil sí den tuairim, gan dochar d'imthosca gan choinne, gur cheart urraim a thabhairt don ghealltanais san Ionstraim céatadán táscach 10 % d'imchlúdach airgeadais na hIonstraime a thiomnú do ghníomhaíochtaí lena dtacaítear le bainistiú agus rialachas na himirce agus an easáitithe éigeantaigh laistigh de chuspóirí na hIonstraime agus nár cheart an clásal sin a athoscailt; ag tabhairt dá haire, áfach, gurb ionann an sciar de na cistí a gealladh in 2021 a rannchuidigh leis an sprioc maidir le caiteachas ar imirce agus 14 %; ag dréim le nuashonruithe substaintiúla rialta a fháil maidir le staid na himeartha;
8. I bhfianaise an mhéid sin, ag iarraidh anailís shoiléir a bheith ann ón gCoimisiún ina mbeidh miondealuithe mionsonraithe ar iarmhairtí an athbheithnithe ar CAI ar an gclársceidealú airgeadais atá fágtha faoi Cheannteideal 6;

Riachtanais dhaonnúla atá ag dul i méid i gcomparáid lelaghdú a bheith ag teacht ar acmhainneacht an Aontais

9. á mheabhrú gur tháinig méadú as cuimse ar riachtanais dhaonnúla le blianta beaga anuas mar gheall ar ghéarchéimeanna agus tubaistí nádúrtha ar fud an domhain, ag cur go mór le héagothromaíochtaí agus atá ina gcúis le héifeachtaí iarmhartacha domhanda, agus mar thoradh air sin go bhfuil an chabhair dhaonnúil fós ar cheann de na hionstraimí is mó brú faoi bheartas gníomhaíochta seachtraí an Aontais agus go mbraitheann sí go leanúnach ar athneartuithe buiséadacha ad hoc;
10. á chur in iúl gur cúis mhór imní di, dá bhrí sin, an togra chun an Cúlchiste um Dhlúthpháirtíocht agus Cabhair Éigeandála (SEAR) a roinnt ar bhealach nach rachaidh chun tairbhe an Chúlchiste Dhlúthpháirtíochta Eorpaigh (CDAE) agus a laghdóidh acmhainní le haghaidh cabhair dhaonnúil trí na hathneartuithe féideartha SEAR ar an ionstraim um chabhair dhaonnúil (HUMA) a laghdú go mór, rud a d'fhágfadh laghdú thart ar 15 % i gcás HUMA i gcomparáid le meán 2021-2023;
11. á mheabhrú go bhfuil riachtanais dhaonnúla ag an leibhéal is airde riamh¹ agus gur mó ná EUR 7, 9 billiún iad ná ná na himchlúdaigh um Chabhair Dhaonnúil thar an tréimhse 2024 go 2027 de réir mheastacháin an Choimisiúin agus, fad a tháinig laghdú ar chistiú daonnúil Fhoireann na hEorpa ó 45 % (2019) go 30 % (2022) den fhreagairt dhaonnúil dhomhanda; á mheabhrú gur grúpaí an-leochaileach iad mná agus leanaí, daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas a iompraíonn na hiarmhairtí is mó a bhaineann le rochtain theoranta ar chabhair dhaonnúil;
12. á iarraidh ar an gComhairle a Conclúidí ó mhí na Bealtaine 2022 maidir leis an mbearna chistiúcháin dhaonnúil a dhúnadh agus, ina theannta sin, i bhfianaise na heaspa

¹ De réir na Náisiún Aontaithe, tá cabhair dhaonnúil de dhíth ar 363 mhilliún duine inniu – leibhéal atá thart ar 150 % níos mó ná mar a bhí in 2019 agus 32 % níos mó ná mar a bhí ag tús 2022.

cúlchistí, ag cur béim ar an ngá atá le HUMA a mhéadú i mbuiséad bliantúil 2025 an Aontais; á chur i bhfios go láidir, thairis sin, go bhfuil géarghá le hiarrachtaí breise chun an bonn acmhainní don ghníomhaíocht dhaonnúil a leathnú, agus leas á bhaint as acmhainní deontóirí traidisiúnta, atá ag teacht chun cinn agus a d'fhéadfadh a bheith ann, ón earnáil phríobháideach agus ó gheallsealbhóirí eile;

Ídiú a mhaolú agus gan aon sholúbthacht a bheith ann chun freagairt ar riachtanais gan choinne

13. á chur in iúl gur cúis inní di ídiú luath chúlchiste ICFCI-An Eoraip Dhomhanda 'Na dúshláin agus na tosaíochtaí atá ag teacht chun cinn', ar úsáideadh nó ar leithdháileadh 80 % de cheana féin ó mhí an Mhárta 2023 agus nach rachadh an treocht sin in olcas ach de réir bhosca caibidlíochta athbhreithnithe CAI an 15 Nollaig 2023; á chur i bhfios go gcuireann sé sin réasúnaíocht an chúlchiste in iúl mar chúlchiste solúbtha chun freagairt ar riachtanais gan choinne chomh maith leis an ngealltanais polaitiúil a bhaineann le buiséadú an Chiste Eorpaigh Forbraíochta agus á chur in iúl gur cúis bhuartha di, i bhfianaise chomhaontú Shamó le tíortha ACC, go bhféadfadh creidiúnacht AE a bheith i mbaol;
14. ag athdhearbhú a tacaíochta leanúnaí don Úcráin, i ngach gné di, lena n-áirítear cúnaimh daonnúil, téarnamh, atógáil agus nuachóirí, i bhfianaise chogadh foghach leanúnach na Rúise; á chur i bhfáth, áfach, nár cheart go rachadh an tacaíocht sin chun dochair don Domhan Theas; ag tabhairt dá haire go bhfuil cuid mhór de chúlchiste na hIonstraime ídithe mar gheall ar an gcúnaimh don Úcráin á mhaoiniú tríd an gcúlchiste a shlógadh, seachas tríd an ionstraim bhuiséadach iomchuí, rud a fhágann nach bhfuil ach cumas teoranta ag ICFCI-An Eoraip Dhomhanda freagairt ar dhúshláin gan choinne; á chur in iúl gur geal léi an togra ón gCoimisiún maidir le Saoráid na hÚcráine a bhunú, lena cheart maoiniú fadtéarmach inbhuanaithe a áirithiú don Úcráin agus cumas na hIonstraime dul i ngleic le dúshláin a bheidh ann amach anseo á chaomhnú ag an am céanna;
15. á chur in iúl gur cúis inní di go ndearnadh solúbthachtaí agus cúlchistí faoi Cheanteideal 6 a ídiú agus a shlógadh go suntasach cheana féin roimh athbhreithniú CAI, rud a d'fhág go raibh srian mór ar bhuiséad 2025 freagairt ar aon dúshláin nua, gan trácht ar infheistíochtaí nó gealltanais nua a dhéanamh i leith earraí comhchoiteanna domhanda. á chur i bhfios gur shainaithe an Coimisiún deiseanna an-teoranta ath-implonaithe - ós rud é go bhfuil ICFCI-An Eoraip Dhomhanda in 2025 go 2027 srianta trí phróifíl an chlársceidealaithe airgeadais a laghdú agus go mbeadh tionchar ag aon ath-implonú breise ar chomhar déthaobhach le tíortha comhpháirtíochta;
16. ag tabhairt rabhaidh go dtugann réamh-mheastacháin ráta úis Next Generation EU le fios nach mbeidh aon solúbthachtaí ar fáil sna hionstraimí speisialta in 2025 agus ina dhiaidh sin gan athbhreithniú a dhéanamh ar CAI. Cuireann an méid sin agus ídiú an chúlchiste srian ar acmhainneacht an Aontais maidir le gníomhaíocht sheachtrach agus cabhair dhaonnúil.

**IARSCRÍBHINN: NA hEINTITIS NÓ NA DAOINE ÓNA bhFUAIR AN RAPÓIRTÉIR
IONCHUR**

The rapporteur declares under his exclusive responsibility that he did not receive input from any entity or person to be mentioned in this Annex pursuant to Article 8 of Annex I to the Rules of Procedure.